

شقایق پرتو

دویست و شصت و پنج سال از ساخت عمارت «کلاه فرنگی» بندرعباس می‌گذرد. عمارتی که شاید حتی نامش به گوش بسیاری از مردم بندرعباس آشنا نباشد. بنایی که اهمیت تاریخی آن به قدری است که می‌توانیم از آن به عنوان روح و کالبد تاریخی شهر بندرعباس یاد کنیم. این بنا که در نزدیکی اسکله شهید حقانی واقع شده، مربوط به دوره صفوی است. این بنا در گذشته به عنوان گمرک مورد استفاده قرار می‌گرفته‌است که بعد از انقلاب به حوزه‌ی علمیه‌ی بندرعباس واگذار شد و «آیت‌الله احمدی فقیه» که در آن زمان امام جمعه‌ی بندرعباس بود، آن را وقف حوزه علمیه کرد. عمارت کلاه‌فرنگی اکنون در حیاط مدرسه النبی قرار دارد و نه تنها بازدید از آن ممنوع است، بلکه میراث فرهنگی آن را به حال خود رها کرده و اقدامی برای مرمت این بنا انجام نداده‌ست. حالا در سومین قرن حیات عمارت کلاه‌فرنگی، به نظر می‌رسد که این بنا در کشاکش میان حوزه علمیه و میراث فرهنگی به دست فراموشی سپرده شده‌است.

■ اهمیت تاریخی

عمارت «کلاه فرنگی» بندرعباس یکی از مهم‌ترین بناهایی است که هلندی‌ها در اوایل قرن هفتم میلادی در این شهر تأسیس کردند. هلندی‌ها این عمارت را به عنوان مکانی برای مرکز تجارت خانه

عمارت «کلاه فرنگی» بندرعباس یکی از مهم‌ترین بناهایی است که هلندی‌ها در اوایل قرن هفتم میلادی در این شهر تأسیس کردند. هلندی‌ها این عمارت را به عنوان مکانی برای مرکز تجارت‌خانه احداث کردند و در سال‌های طولانی محل استقرار نظامیان و بازرگانان وابسته به آن‌ها و سپس به عنوان ساختمان گمرک فعالیت می‌کرده‌است.

تزریق یک دوز واکسن ایمنی کافی ایجاد نمی‌کند

سخنگوی دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان گفت: تزریق یک دوز واکسن ایمنی کافی ایجاد نمی‌کند، حتی پس از یک ماه ایجاد می‌شود. دکتر فاطمه نوروزیان در گفت و گو با ایسنا، افزود: با اشاره به اینکه تزریق یک دوز واکسن ایمنی کافی ایجاد نمی‌کند، حتی پس از دوز دوم هم ایمنی پس از یک ماه ایجاد می‌شود، اظهار کرد: افراد پس از دریافت واکسن استفاده از ماسک، دوری از تجمعات و رعایت شیوه نامه بهداشتی را همچنان رعایت کنند، وی با اشاره به اینکه با کاهش استفاده از ماسک در جامعه رویه رو هستیم، خاطرنشان کرد: تا زمانی که ۷۰ درصد جامعه واکسینه نشده باشند نمی‌توانیم به راحتی بدون رعایت شیوه نامه‌های بهداشتی در جامعه حضور یابیم.

عمارت تاریخی بندرعباس به دست فراموشی سپرده شده‌است

سرب‌بی کلاه «کلاه فرنگی»

گذشته ساختمان گمرک بوده‌است و حوزه کل ساختمان گمرک را خریداری کرده و تمام شده‌است». او در پاسخ به اینکه نتیجه مکاتبات با قم باری مرمت این بنا چه شده‌است می‌گوید: «این بنا بسیار فرسوده بود و امکان مرمت آن وجود نداشت و بنابراین مذاکرات به نتیجه نرسید اما اصل قضیه کلاه‌فرنگی دروغ محض است». عباس نوروزی، معاون میراث فرهنگی استان هرمزگان درباره این بنا می‌گوید: «این بنای تاریخی به نام عمارت کلاه‌فرنگی یا گمرک قدیم بندرعباس در سال ۱۳۸۴ در فهرست آثار ملی ثبت شده‌است و در حال حاضر این بنا از وضعیت مناسبی برخوردار نیست». نوروزی درباره علت عدم مرمت این بنا می‌گوید: «به دلیل عدم همکاری هیئت امنای حوزه علمیه برای مرمت این عمارت، نتوانستیم اعتباراتی را که برای مرمت و بازسازی این بنا جذب کرده‌بودیم، نتوانستیم اقدامی برای این بنا انجام دهیم و این اعتبارات برگشت‌خورده‌است». او در ادامه می‌گوید: «میراث فرهنگی اصلاً بحث مالکیت هیچ بنای تاریخی که در مالکیت سازمان میراث فرهنگی نیست را ندارد و این بنای تاریخی هم در صورتی که توسط میراث فرهنگی مرمت شود مالکیت آن برای حوزه علمیه حفظ می‌شود و برای کاربری هم به حوزه علمیه کمک می‌کنیم و ما پیشنهاد کردیم پس از مرمت از این بنا به عنوان موزه مذاهب یا موزه شهدا یا حتی کتابخانه طلاب شود اما متأسفانه با ما همکاری نمی‌شود وگرنه ما آمادگی مرمت این بنا را داریم تا مردم بتوانند از این بنای تاریخی بازدید کنند و این بنا به عنوان یک سند تاریخی در استان هرمزگان ثبت شود». نیما صفا در مورد نزاع بین حوزه علمیه و میراث فرهنگی می‌گوید: «حوزه علمیه در کل تاریخ شیعه در بطن جامعه و ارتباط مستقیم و رفت و آمد مردم شکل گرفته و رشد کرده‌است بنابراین خوب است که مسئولان حوزه علمیه بندرعباس هم درب این مکان تاریخی را به روی مردم باز کنند و اجازه دهند اداره کل میراث فرهنگی به وظیفه‌اش که مرمت ابنیه تاریخی هست عمل کند. بنابراین لازم است که این بنا بعد از مرمت در اختیار مالکش قرار بگیرد و به‌عنوان موزه و مرکز نگهداری کتب نفیس حوزه علمیه در دسترس مردم باشد».

ویرانی قرار دارد. ساختمانی که اهمیت تاریخی فراوانی دارد و ضرورت مرمت و بازسازی آن بر هیچکس پوشیده نیست. عمارتی که در جنگ‌های بسیاری قلعه و دژ مستحکمی از مردم و ساکنان شهر در مقابل مهاجمان محافظت می‌کرد و از این رو بخش مهمی از حافظه تاریخی شهر بندرعباس محسوب می‌شود، اکنون در معرض تخریب و نابودی قرار دارد. عمارت کلاه فرنگی سال ۸۴ با هدف حفظ و مرمت در فهرست آثار ملی به ثبت رسید و پیگیری‌های جدی برای مرمت آن، از سال ۹۰ آغاز شده است. چنان که گفته‌شد این عمارت اوایل دهه ۶۰ هجری شمسی به همراه محوطه اطراف آن به حوزه علمیه بندرعباس واگذار و بعدها توسط حضرت آیت الله احمدی فقیه امام جمعه سابق بندرعباس برای حوزه علمیه وقف شد. پس از بلااستفاده ماندن این بنا در سال‌های اخیر و رسانه‌ای‌شدن احتمال تخریب این بنا، اداره میراث فرهنگی برای مرمت این بنا اظهار تمایل کرده‌بود اما گفته می‌شد که حوزه علمیه به میراث فرهنگی اجازه مرمت و بازسازی را نمی‌دهد. با این وجود در سال ۹۶ حجت الاسلام اسماعیل مختاری، مدیر حوزه علمیه هرمزگان در مورد مرمت این بنا گفته‌بود: «اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هرمزگان می‌تواند درخواست کتبی خود برای مرمت بنا را به حوزه علمیه ارسال کند که آن را به مرکز اعلام کرده و لذا باید منتظر نظر مرکز مدیریت حوزه های علمیه در قم بود». البته نتیجه این مکاتبات با حوزه علمیه قم هیچ‌گاه مشخص نشد با این وجود مدیر مرکز حوزه علمیه در همان زمان گفته‌بود که هیچ نهادی به اندازه حوزه علمیه پیگیر و مشتاق مرمت ساختمان قدیم گمرک بندرعباس نیست.

■ نزاع حوزه علمیه و میراث فرهنگی

آیت‌الله احمدی فقیه، عضو هیئت امنای مدرسه النبی که عمارت کلاه فرنگی در حال حاضر در حیاط این بنا واقع‌شده می‌گوید: «بنایی به نام کلاه فرنگی وجود ندارد». او توضیح می‌دهد: «من تا مادامی که آن‌جا بودم اسمی به نام کلاه‌فرنگی را نشنیدم. این‌ها همه حرفی است که خودشان درست کردند و خلاف واقع است. این بنا در

احداث کردند و در سال‌های طولانی محل استقرار نظامیان و بازرگانان وابسته به آن‌ها و سپس به عنوان ساختمان گمرک فعالیت می‌کرده‌است. آنچه از شواهد امر پیداست این است که عمارت کلاه‌فرنگی یکی از بناهای مهم دوران خود بوده‌است به‌طوری که در زمان وقایع تاریخی مهمی چون حمله افغان‌ها به بندرعباس نقش مهمی در تعیین سرنوشت مردم شهر داشته‌است. «نیما صفا»، پژوهشگر تاریخ هرمزگان در مقاله «نظری بر عمارت کلاه فرنگی بندرعباس» در چهارمین همایش سالانه بین‌المللی خلیج فارس در توصیف مشخصات ظاهری عمارت کلاه‌فرنگی نوشته‌است: «این بنا در زمینی به وسعت تقریبی ۴۲۹ مترمربع در سه طبقه بنا شده‌است. در طبقه فوقانی در سه ضلع شمال، جنوب و غرب مهابتی وسیعی در امتداد عمارت ساخته شده‌است. ... سنگ سیاه، ساروج و گچ از جمله مصالحی است که در ساخت این بنا مورد استفاده قرار گرفته‌است». این عمارت در دوره صفویان به عنوان مهم‌ترین و مجلل‌ترین ساختمان بندرعباس شناخته می‌شد به طوری که «دوبروین»، سفرنامه‌نویس هلندی در مورد این عمارت می‌نویسد: «منزلی که متعلق به کمپانی ماست، زیباترین ساختمان شهر است و در حاشیه شهر به طرف شرق قرار دارد. این ساختمان خیلی وسیع و دارای مخازن اسلحه است. اتاق‌های آن بسیار زیبا و مرتفع می‌باشد؛ هم‌چنین سالن بسیار مجللی در بالا قرار دارد که از پنجره‌های آن و هم‌چنین از پنجره‌های محل سکونت رئیس کمپانی که در همین ساختمان قرار دارد منظره زیبای دریا پیداست و در اتاق‌های آن هوای بسیار مطبوعی جریان دارد». این عمارت پس از خروج هلندی‌ها کاربردی دوگانه پیدا کرده و از یک سو مقر حاکم شهر و از سوی دیگر محل اداره گمرکات بوده‌است.

■ مرمت و بازسازی

آنطور که در مقاله نظری بر عمارت کلاه فرنگی بندرعباس نوشته شده‌است این عمارت تا قبل از روی کار آمدن رضاشاه، هم‌زمان مقر حکومت و اداره گمرک بوده‌است. در دهه نخست سال ۱۳۰۰ شمسی مقر حکومت به ساختمان دیگری منتقل شد اما اداره گمرک تا سال ۱۳۵۲ به فعالیت خود در این عمارت ادامه داد. تا چندسال پس از آن هم از این عمارت به عنوان انبار گمرک استفاده می‌شد و سپس به تملک شهرداری بندرعباس درآمد تا اینکه سرانجام پس از انقلاب اسلامی مدت کوتاهی به عنوان دفتر میدان‌داران میوه‌و تره‌بار استفاده می‌شد. در ابتدای دهه ۶۰ این ساختمان و محوطه اطرافش در اختیار حوزه علمیه قرار گرفت و به عنوان مدرسه علوم دینی و خوابگاه طلاب حوزه علمیه مورد بهره‌برداری قرار گرفت. سپس ساختمان دیگری در ضلع شمالی این عمارت برای حوزه علمیه احداث می‌شود و این سازه بلااستفاده و متروک به حال خود رها می‌شود و تا به امروز در معرض

◀ آگهی مزایده(نوبت اول)

شعبه اول اجرای احکام حقوقی دادگستری بندرعباس به موجب پرونده اجرائی ۹۹۰۱۱۲۹ در خصوص دعوی آقای نوازله سالاری علیه خانم طاهره مهاجر برندق در راستای مطالبه وجه ملک مسکونی به شرح ذیل به مزایده گذاشته می‌شود.

خلاصه گزارش بازدید:

مورد بازدید عبارت است از یک ساختمان نیمه تمام به نشانی: رسالت جنوبی، بلوار آزادی نبش محیط زیست، روبروی ساختمان استانداری نبش مبارزان ۳ که حسب نامه شماره ۴۰۰۸۵۶۲۳۰۵۴۰۰۰۹۴ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵ اداره ثبت مشخصات ثبتی ملک بدین قرار است: پلاک ۱۱۵۷ فرعی از ۱۱ اصلی مفروز و مجزا شده از فرعی اصلی مذکور قطعه ۹۰ در بخش ۲ ثبت بندرعباس به مساحت ۵۷۰ متر مربع به حدود شمالا ۱۵ متر به قطعه ۸۷ تفکیکی شرقا: در دو قسمت اول پی است بطول ۳۵/۰۰ سی و پنج متر به خیابان دوم دیواربست بطول ۳/۶۰ سه متر و شصت سانتیمتر به اصلاحیه جنوبا: پی است بطول ۱۳/۰۰ سیزده متر به خیابان به عرض بیست و پنج متر غربا: پی به پی بطول ۳۸/۰۰ سی و هشت متر به قطعه نود و یک تفکیکی می باشد. حسب بازدید به عمل آمده از ملک مورد نظر، ایوانی موجود در حد اسکلت بتنی، شامل اجرای زیرزمین، همکف و طبقات اول و دوم و سوم و ستونهای طبقه چهارم و مقداری دیوار چینی در طبقه اول می باشد حسب تابلوی نصب شده در محل مورد نظر در این پروژه مذکور به صورت ۹ طبقه با کاربری مسکونی و تاریخ صدور پروانه ۱۳۹۱/۱۰/۲۶ به مدت اعتبار ۳۶ ماه درج گردیده است. ۷) با عنایت به مراتب معروضه و وفق مدارک ابرازی و بازدید به عمل آمده از ملک مورد نظر و همچنین با در نظر گرفتن موقعیت دسترسی ها، کاربری ارزش و بافت منطقه میزان کار انجام شده، وضعیت فعلی بازار و املاک و همچنین بدون در نظر گرفتن، منعی در نقل و انتقالات قرار گیری در مسیر اصلاحات شهری، بلامعارض و مستحق الغیر بودن بدهی احتمالی به اشخاص حقیقی یا حقوقی و سایر موسسات و نهادهای دولتی یا خصوصی و بانک ها و جمیع جهات و عومل موثر بر این رابطه ارزش پایه شش دانگ ملک مورد

دادورز شعبه اول اجرای احکام مدنی دادگستری بندرعباس – عباس بهمن نیا ۲۱۷۱۶۹

نظر جمعا به مبلغ ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال معال ۲۴ میلیارد تومان برآورد و اعلام می گردد که سهم محکوم علیه خانم طاهره مهاجر با سهم ۲۶۴۴۰۶۸۲۷۲۷ متشاع از کل سهم ۳۴۹۵۰۰۰۰۰۰۰ ارزش قدرالسهم خانم طاهره مهاجر به مبلغ: ۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۱۸۱/۶۰۰ ریال (یکصد و هشتاد و یک میلیارد و ششصد میلیون) ریال: معادل هجده میلیارد و یکصد و شصد میلیون تومان محاسبه و اعلام می گردد.

۱- فروش نقدی است و حداکثر مهلت پرداخت بهاء یک ماه می باشد.

۲- کلیه هزینه های مربوط به معامله از هر قبیل و از هر جهت به عهده خریدار است.

۳- پیشنهاد دهندگان باید قبل از انجام مزایده در تاریخ روز مزایده با هماهنگی اجرای احکام مبلغ ۱۰درصد مبلغ ارزیابی شده را بصورت سپرده نقدی بحساب شماره ۰۶۲۰۱۲۹۰۷۶۸۵۹۶۲ IR۲۲۰۱۰۰۰۰۴۰۶۲۰۱۲۹۰۷۶۸۵۹۶۲ تودیع و قبض سپرده را به این اجراء تحویل نمایند.

۴- اجرای احکام در رد یا قبول پیشنهاد مختار است.

۵- مزایده روز یکشنبه ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۷ در محل دفتر شعبه اول اجرای احکام مدنی دادگستری بندرعباس واقع در رسالت جنوبی کوچه فتح المبین مجتمع قضایی شهید بهشتی بصورت حضوری بعمل می آید و برنده کسی است که بالاترین قیمت را پیشنهاد نماید.

۶- در صورتی که برنده تا یک ماه از جلسه مزایده و با انقضای مهلت از پرداخت بهاء مورد مزایده خودداری نماید مسئول کسر احتمالی قیمت و خساراتی که از تجدید مزایده حاصل شود خواهد بود که بدو از سپرده او استیفای می شود و سپرده تا تعیین کسر قیمت و خسارات وارده مسترد نخواهد شد و متقاضیان شرکت در مزایده برای کسب اطلاع بیشتری می توانند به شعبه اول اجرای احکام مدنی دادگستری بندرعباس مراجعه نمایند.